

Herontwikkeling Bloemendalerpolder/KNSF

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

6 december 2004 / rapportnummer 1471-062

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

uw kenmerk
2004-40010

uw brief
21 september 2004

ons kenmerk
1471-057/HI/fw

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het
MER Herontwikkeling Bloemendalerpol-
der/KNSF

doorkiesnummer
(030) 234 76 27

Utrecht,
6 december 2004

Geachte college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Herontwikkeling Bloemendalerpolder/KNSF.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

mr. F.W.R. Evers
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Herontwikkeling Bloemendalerpolder/KNSF

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

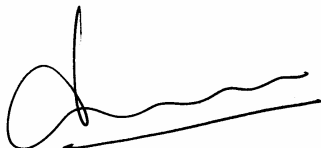
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Herontwikkeling Bloemendalerpolder/KNSF

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over de Herontwikkeling Bloemendalerpolder/KNSF,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

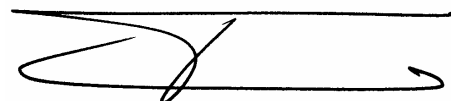
de werkgroep m.e.r.
Herontwikkeling Bloemendalerpolder/KNSF,

de secretaris

ir. V.J.H.M. ten Holder

de voorzitter

mr. F.W.R. Evers

Utrecht, 6 december 2004

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. M.E.R. EN PLANPROCES	2
3. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	2
4. BELEIDSKADER EN BESLUITVORMING	3
4.1 Beleidskader	3
4.1.1 SMB en m.e.r.	3
4.1.2 Locatiekeuze.....	3
4.1.3 Natuur.....	3
4.1.4 Watertoets	4
4.1.5 Landbouw.....	4
4.1.6 Cultuurhistorie en archeologie	4
4.2 Besluitvorming	4
5. ALTERNATIEVEN	5
5.1 Ontwikkeling van alternatieven	5
5.2 Invulling alternatieven	6
5.2.1 Ruimtelijke functies	6
5.2.2 Verkeer en vervoer.....	6
5.2.3 Water en bodem	7
5.3 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	7
5.4 Referentie	8
6. BESCHRIJVING VAN AUTONOME ONTWIKKELING EN EFFECTEN ...	9
7. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER.....	11
7.1 Vergelijking van alternatieven.....	11
7.2 Leemten in informatie.....	11
7.3 Evaluatieprogramma	11
7.4 Vorm en presentatie	11
7.5 Samenvatting van het MER	11

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 september 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 188 d.d. 30 september 2004
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De provincie Noord-Holland heeft het voornemen om in een streekplanuitwerking de ruimtelijke reservering voor een aantal functies in de Bloemendalerpolder/KNSF vast te leggen. Het voornemen bestaat uit:

- de bouw van 4500 woningen, waarvan 3700 tot 3900 woningen in het buitengebied en 600 tot 800 woningen via binnenstedelijke verdichting;
- 10 ha kantoren en bedrijven;
- de inrichting van 210 ha voor natuur, water en recreatie.

Voor de besluitvorming over de streekplanuitwerking wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Het milieueffectrapport (MER) moet ook als basis kunnen dienen voor de besluitvorming over bestemmingsplannen. Met deze m.e.r. procedure wordt tevens voldaan aan de sinds 21 juli 2004 van kracht zijnde verplichting op basis van de EU richtlijn voor Strategische Milieubeoordeling om een milieubeoordeling uit te voeren voor plannen die een kader scheppen voor toekomstige m.e.r. activiteiten.

Bij brief van Gedeputeerde Staten Noord-Holland d.d. 21 september 2004 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant d.d. 30 september 2004².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ – verder aangeduid als ‘de Commissie’. Het bedoelt aan te geven welke informatie het MER moet bieden om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Bij het op stellen van het advies heeft zij tevens gebruik gemaakt van het Startdocument Structuurvisie Bloemendalerpolder/KNSF.

Via de provincie Noord-Holland heeft de Commissie kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

---

1 Zie Bijlage 1

2 Zie Bijlage 2

3 Zie Bijlage 3

4 Zie Bijlage 4 geeft een overzicht van de reacties. De Commissie heeft tevens kennis genomen van de concept Nota van beantwoording van GS op de inspraak.

2. M.E.R. EN PLANPROCES

In het gebied moeten meerdere- deels met elkaar conflicterende - doelstellingen gerealiseerd worden. Naast woningbouw en bedrijventerrein moet het gebied functies vervullen voor natuurontwikkeling, waterberging, recreatie en moet recht gedaan worden aan de cultuurhistorische waarde van de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW). Dit betekent een integrale taakstelling, die vraagt om een integrale aanpak met intensieve betrokkenheid van de verschillende belanghebbenden partijen. Het streekplan geeft ook aan dat een door het gewest in samenwerking met de betrokken gemeenten opgestelde structuurvisie de basis moet zijn voor de uitwerking van het streekplan. Het m.e.r. proces zou een bijdrage moeten leveren om deze gezamenlijke visie te ontwikkelen. Dit kan wanneer zij benut wordt voor een gezamenlijke, open discussie over de probleemstelling in het gebied, de kwaliteiten van het gebied en daarop gebaseerde alternatieve opties voor de integrale taakstelling voor het gebied.

Deze aanpak biedt kansen om - op basis van de kwaliteiten van het gebied - te komen tot een gedragen ruimtelijke configuratie van woningbouw, bedrijvigheid, natuurontwikkeling, waterberging en recreatie. Het voorkomt tevens dat (voor het milieu) aantrekkelijke kansen onbenut blijven.

3. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- De ruimtelijke en milieuargumenten (grijs milieu, natuur, landschap en water) voor de keuze van de Bloemendalerpolder/KNSF ten opzichte van andere potentiële locaties in Noord-Holland Zuid;
- Onderbouwing van de verdeling van de 3700-3900 woningen in het buitengebied over 1500-1700 woningen op het KNSF terrein, 1000 woningen bij station Weesp en 1000-1400 woningen in de Bloemendalerpolder/Gemeenschapspolder;
- Het ontwikkelen van alternatieven waarbij, gegeven de integrale taakstelling en uitgaande van de lagenbenadering, de kwaliteiten van het gebied richtinggevend zijn voor de situering van woningen in deelgebieden; met speciale aandacht voor de manier waarop ingespeeld wordt op de voor bebouwing ongunstige bodem- en watersituatie;
- De wijze van de ontsluiting van het gebied (aantakmogelijkheden op de bestaande hoofdassen) met de verkeerskundige gevolgen op hoofdwegen en het onderliggende wegennet;
- De effectbeschrijving voor water, bodem, luchtverontreiniging, natuur, landschap/cultuurhistorie/archeologie, verkeer en vervoer en daaraan gekoppelde geluideffecten en de sociale effecten/woonklimaat.

4. BELEIDSKADER EN BESLUITVORMING

4.1 Beleidskader

4.1.1 SMB en m.e.r.

In het streekplan is geen concrete beleidsbeslissing opgenomen over de locatie Bloemendalerpolder/KNSF. De m.e.r. plicht is derhalve gekoppeld aan het eerste ruimtelijke plan dat concreet in de aanleg gaat voorzien, het bestemmingsplan. Voor de uitwerking van het streekplan moet een strategische milieubeoordeling (SMB) opgesteld worden.

SMB kent zowel procedureel als inhoudelijk minder vereisten. De provincie Noord-Holland heeft er voor gekozen om de m.e.r procedure te volgen voor de streekplanuitwerking. Daarmee wordt zowel procedureel als inhoudelijk voldaan aan de SMB plicht.

4.1.2 Locatiekeuze

De startnotitie geeft aan dat de locatie Bloemendalerpolder/KNSF in het Streekplan Noord-Holland-Zuid in februari 2003 is aangewezen als één van de vier uitleglocaties en er 5000 woningen gerealiseerd moeten worden.

Ter ondersteuning van de besluitvorming over het streekplan heeft de provincie op vrijwillige basis een Strategisch Integrale Effectrapportage (SIER) opgesteld. In de SIER zijn 5 ruimtelijke modellen voor het gebied ontwikkeld en met elkaar op (milieu) effecten vergeleken. De Bloemendalerpolder/KNSF was in 2 modellen opgenomen, namelijk in het model Booming Zuidflank met 4100 woningen en in het model Netwerkstad in het Groen met 1300 woningen. De Bloemendalerpolder/KNSF maakte geen onderdeel uit van het voorkeursalternatief van het SIER. Afzonderlijke woningbouwlocaties zijn in de SIER niet op effecten met elkaar vergeleken.

Dit betekent dat het MER in zal moeten gaan op de argumenten - en met name de milieuarargumenten- die ten grondslag liggen aan de keuze voor de Bloemendalerpolder/KNSF boven andere locaties.

4.1.3 Natuur

De startnotitie geeft aan dat de locatie grenst aan het IJmeer, een speciale beschermingszone (sbz) in het kader van de Vogelrichtlijn. Aangegeven wordt dat in het MER de effecten van de voorgenomen activiteit op het IJmeer beschreven worden. Daarbij kan niet volstaan worden met de beschrijving van effecten op het IJmeer zelf. Ook zal nagegaan moeten worden welke rol het plangebied vervult als foerageer/rustgebied voor soorten waarvoor het IJmeer zich kwalificeert als sbz zoals de Kleine Zwaan.

Wanneer daaruit blijkt dat sprake is van significante effecten zal het MER in moeten gaan op de vraag of er alternatieven zijn die geen aantasting geven. Ook zal het MER, voorzover relevant, in moeten gaan op de wijze (in omvang en kwaliteit) waarop een eventuele compensatie plaatsvindt.

De startnotitie geeft op kaartbeeld een indicatieve ligging van de Natte As tussen de Vechtpolders en het IJmeer. Geef in het MER aan wat de status is van deze indicatieve situering en welke inrichtingsvoorwaarden daar uit voortvloeien.

4.1.4 Watertoets

Voor de streekplanuitwerking is een watertoets verplicht. Geef derhalve in het MER aan op welke wijze waterbeheerder betrokken wordt bij de planvorming en op welke manier informatie uit de watertoets is verwerkt in het MER.

Geef aan of het de bedoeling is om natuurontwikkeling en recreatie te koppelen aan waterberging en welke eisen dit aan de waterkwaliteit stelt.

4.1.5 Landbouw

Geef aan wat op dit moment het agrarische gebruik in de polders is evenals de verwachte autonome ontwikkeling. Bespreek of en in welke vorm agrarisch gebruik combineerbaar is met de voorgestane functies voor het gebied.

4.1.6 Cultuurhistorie en archeologie

Ga in op de concrete randvoorwaarden die voortvloeien uit:

- de status van de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie als Nationaal Landschap en (potentieel) werelderfgoed en de ruimtelijke invloedssfeer hiervan;
- de status van verwacht of beschermd bodemarchief op basis van het Verdrag van Valetta.

4.2 Besluitvorming

Geef in het MER aan:

- welke besluiten vooraf zijn gegaan aan het huidige voornemen en welke status deze besluiten hebben;
- welke besluiten nog moeten genomen worden na vaststelling van de streekplanuitwerking en op welke wijze m.e.r. daaraan gekoppeld gaat worden.

Geef aan in hoeverre in de streekplanuitwerking naast de bepaling van de ruimtelijke verdeling van functies richtinggevende uitspraken gedaan gaan worden over de concrete inrichting van het plangebied of deelgebieden.

De startnotitie geeft aan dat het MER/SMB zonodig met een gerichte aanvulling ook ten grondslag moet kunnen liggen van bestemmingsplannen. Dit betekent naar de mening van de Commissie dat het detailniveau van de MER/SMB moet liggen op het niveau waarbij zicht gegeven wordt op bijv. de ligging en dichtheden van bebouwing in deelgebieden, de ligging en dimensie van infrastructuur, ligging/capaciteit/kwaliteit van waterberging of waterconservering en de ligging en globale inrichting van natuurgebieden.

5. ALTERNATIEVEN

5.1 Ontwikkeling van alternatieven

Zoals al aangegeven in hoofdstuk 2 zal de integrale taakstelling voor het gebied uitgangspunt moeten zijn voor de ontwikkeling van alternatieven. Dit betekent dat de taakstelling voor woningbouw niet als primair sturend gehanteerd moet worden waardoor de ruimte voor een optimale invulling van andere taakstellingen niet meer mogelijk is.

Onderbouwing programma in deelgebieden

De startnotitie gaat er van uit dat de taakstelling van 3700-3900 woningen in het buitengebied op een vaste wijze verdeeld wordt over deelgebieden⁵, namelijk:

- 1500-1700 woningen op het KNSF terrein;
- 1000 woningen bij station Weesp;
- 1000-1400 woningen in de Bloemendalerpolder/Gemeenschapspolder.

Argument voor de keuze om op de locatie KNSF terrein 1500 tot 1700 woningen is het uitgangspunt dat de kosten van de sanering van het KNSF terrein volledig gefinancierd moeten worden uit de realisatie van het programma op de locatie KNSF.

De omvang van het programma op het KNSF terrein behoeft om meerdere redenen onderbouwing, vanwege mogelijk negatieve effecten op het leefklimaat in de bestaande kern Muiden, de aanwezige natuur- en cultuurwaarden en mogelijk negatieve effecten op het beschermde IJmeer. Geef daarom in het MER:

- een onderbouwing van het saneringsprogramma en de saneringskosten;
- een inschatting van de onzekerheden daarin;
- de (on)mogelijkheid om kostendekkendheid van de sanering via verevening over de totale taakstelling te realiseren.

Ga in op hoe de voorgenomen uitbreiding op het KNSF terrein zich verhoudt tot de taakstelling van 13,4 ha woningbouw die voor Muiden al was opgenomen in het voorlaatste streekplan.

Geef ook een onderbouwing van de geraamde inbreidingscapaciteit van 600 tot 800 woningen in Weesp en Muiden.

Meerdere inspraakreacties wijzen op mogelijkheden om een deel van de taakstelling buiten het plangebied te realiseren. Gezien de onzekerheden in de daadwerkelijke mogelijkheden zal bij de alternatieven ontwikkeling aandacht besteed moeten worden aan de consequenties van een gefaseerde realisatie.

---

⁵ Meerdere inspraakreacties, w.o die van de gemeenten Muiden en Weesp (Bijlage 4 nrs 6 en 7) vragen om een onderbouwing van de deelprogramma's.

5.2 Invulling alternatieven

5.2.1 Ruimtelijke functies

De startnotitie beschrijft drie alternatieven voor herontwikkeling van de Bloemendalerpolder en Gemeenschapspolder:

- *Concentratie*; met een zo groot mogelijk aaneengesloten gebied grenzend aan Weesp;
- *Buurtschappen*; met een aantal geconcentreerde woonclusters in een groenblauwe omgeving;
- *Linten*; met een verspreide bebouwing op basis van het cultuurhistorisch waardevolle ontsluitings- en verkavelingspatroon.

Tijdens het locatiebezoek is toegelicht dat de schetsmatige invulling zoals gegeven in de startnotitie ondanks de concrete uitwerking op kaart, geen hard gegeven is, maar vooral conceptueel van aard. Nadere uitwerking van de concepten is noodzakelijk omdat de varianten Linten en Buurtschappen niet lijken te reageren op de specifieke eigenschappen van de polder, maar eerder op de aanwezigheid van de hoogspanningsleidingen.

De Commissie adviseert om de alternatieven primair te ontwikkelen vanuit de kwaliteiten van het gebied op basis van de lagenbenadering. Daarin moeten de blauwe, groene en rode functies gelijkwaardig worden uitgewerkt. De Commissie ziet daarbinnen variatiemogelijkheden voor:

- dichtheid van woningbouw in deelgebieden;
- de invulling van het stedelijk groen al of niet gecombineerd met de invulling van de groene en blauwe functies. Daarbij gaat zij er van uit dat de groenopgave voor het gebied groter is dan de in de startnotitie aangegeven 210 ha. Deze moet uitgebreid worden met andere natuur- en wateropgaven voor het gebied, zoals de realisering van de Natte As, de ontwikkeling van de PEHS, de Natuurboulevard IJmeer/compensatieplan IJburg en het realiseren van mogelijk benodigde ruimte voor het vasthouden en bergen van water
- de bundeling van de twee hoogspanningsleidingen in een strook langs de A1
- de ligging van de baggerspeciebergging.

Besteed daarbij aandacht aan compensatiemogelijkheden voor de beschikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen, zoals rond Muiden de allocatie of herinrichting van de sportvelden, de toegang tot de jachthaven en bestaande lokale voorzieningen.

5.2.2 Verkeer en vervoer

Belangrijkste onderwerp bij de ontwikkeling van alternatieven voor de infrastructuur is de aansluiting op de A1. Daarbij is te denken aan het opwaarderen van bestaande aansluitingen of het verplaatsen daarvan.

Beschrijf bij alle alternatieven:

- de samenhang met de ontsluiting van de bestaande bebouwing.
- de noodzaak van mitigerende maatregelen (m.n. geluid, luchtverontreiniging);
- de restcapaciteit van de A1.

Het openbaar vervoer verdient bijzondere aandacht. Ga daarbij in op:

- de mogelijkheden die aanleg van de Zuiderzeelijn biedt;
- de bereikbaarheid en nabijheid van het station Weesp;
- het benutten van de zware buscorridor die via de (parallelwegen van de) A1 loopt;
- een verknoping van deze buscorridor met de verlengde Zuidtangent naar IJburg langs de A9.

Geef aan of en op welke manier de aanleg van voorzieningen gecombineerd kan worden met de buscorridor langs de A1 (langs parallelwegen en bij haltes).

Besteed aandacht aan voorzieningen voor langzaam verkeer. De mogelijkheden voor ketenmobiliteit kunnen door goede en directe fietsroutes worden vergroot. Breng in beeld welke voorzieningen voor de doelgroep langzaam verkeer worden gemaakt. Naast de aansluiting voor langzaam verkeer op het openbaar vervoer is ook de aansluiting op het recreatieve netwerk in de omgeving van belang. Breng ook dit in beeld.

Ga in een gevoeligheidsanalyse na welke invloed nog onduidelijke toekomstige ontwikkelingen (verbreding A1, oplossing met aquaduct, of de oplossing A6-A9) hebben op de verschillende alternatieven.

5.2.3 Water en bodem

Geef bij de ontwikkeling van de alternatieven aan hoe wordt ingespeeld op de slappe veenbodems van het plangebied door in te gaan op de volgende vragen:

- Hoe wordt sterke zetting en mineralisatie van veen voorkomen?
- Hoe wordt voorkomen dat er grote peilverschillen en daarmee waterbeheerproblemen ontstaan tussen bebouwde gebieden en bijvoorbeeld natuurgebieden?

5.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Ook bij de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijke alternatief zullen de kwaliteiten van het gebied uitgangspunt moeten zijn voor de situering van functies op basis van de lagenbenadering.

Mogelijke bouwstenen zijn:

- Een ruimtelijke verdeling functies op basis van de specifieke bodemeigenschappen, de ontsluitingskarakteristiek, de natuurontwikkeling en het waterbeheer. Gericht op een sterk landschap, dat na deze grote interventie voldoende weerstand in zich heeft tegen toekomstige aanslagen⁶. Dit sluit landbouw uit. Het roodprogramma is conform de doelstelling, maar kan in hoofdzaak ten zuiden van de A1 worden gesitueerd. Het groenprogramma is maximaal en kan goed worden gecombineerd met de blauwe gebiedsopgaven (vanwege 'natte natuur' doelen). Samen beslaan groen en blauw het totale niet-rode gebied en bieden waarborgen voor hun eigen voortbestaan.
- Situering van de Natte As, die primair inspeelt op de ecologische potenties. Concreet betekent dit dat via het noordelijk deel van de Vechtpolders, de

---

⁶ Zie ook de inspraakreactie van de Milieufederatie Noord-Holland (Bijlage 4 nr 3), die vraagt om de robuustheid van de groenblauwe verbinding te beschrijven.

Rietpolder en het KNSF terrein zo snel mogelijk contact wordt gemaakt met het vogelrichtlijngebied IJmeer en de natuurboulevard aldaar.

- De Natte As opgebouwd uit ecotopen behorend bij laagveenmoeras. Op het KNSF-terrein zijn deze als broekbos al aanwezig en hebben reeds een successie van decennia doorgemaakt. In de Rietpolder en noordelijke Vechtpolder kunnen ze vrij eenvoudig tot ontwikkeling worden gebracht door waterpeilopzet in combinatie met grondverzet. Daarnaast kan buitendijkse natuurontwikkeling, bijvoorbeeld achter vooroevers, de Natte As belangrijk versterken.
- Sanering KNSF-terrein, waarbij de huidige structuur en ecosystemen van het gebied zoveel mogelijk ontzien worden. Dit kán ook doordat de sanering niet multifunctioneel gericht is maar primair gericht op gebruik als natuurgebied, eventueel met beperkte toegang buiten de paden.
- De aanleg van huizen en infrastructuur met up to date technieken die inspelen op de zettingsgevoelige en verdrogingsgevoelige veenbodems;
- Optimale bijdrage aan het duurzaam beschermen of plaatselijk herstel van de linies Stelling van Amsterdam/NHW door:
  - een zorgvuldige oriëntatie van de bebouwing ten opzichte van de hoofdverdedigingslijn langs de Vecht;
  - het vrijhouden van zichtrelaties tussen vestingen, forten, kazematten en batterijen;
  - aanbrengen van een ecologische verbinding en recreatieve ontsluiting.

Wanneer een robuuste, optimale invulling van het groenprogramma en de Natte As niet mogelijk zou blijken te zijn met de ter beschikking staande middelen is te overwegen na te gaan of met extra woningen ('rood voor groen/blauw') hiervoor extra middelen gegenereerd kunnen worden.

5.4 Referentie

De startnotitie geeft een goede beschrijving van de wijze waarop de referentiesituatie (autonome ontwikkeling) in het MER wordt uitgewerkt.

Tevens meldt de startnotitie bij de effectbeschrijving dat ingegaan wordt op de gevolgen van het voornemen op andere (in voorbereiding zijnde) plannen voor het gebied. Dit sluit aan bij de eerder onder 5.2.2 genoemde gevoeligheidsanalyse voor onzekere infrastructurele ontwikkelingen.

6. **BESCHRIJVING VAN AUTONOME ONTWIKKELING EN EFFECTEN**

De in de startnotitie opgenomen effecten kunnen uitgangspunt zijn voor de effectbeschrijving in het MER. In aanvulling daarop de volgende punten:

Water en bodem

Ga bij de effectbeschrijving specifiek in op:

- de zettinggevoeligheid en verdroging van de bodem;
- de gevolgen voor kwelstromen in het studiegebied.

Natuur

- Het soortenrijke ecosysteem van het KNSF-terrein. Om afwegingen over de aantasting hiervan mogelijk te maken, is het relevant de effecten van de sanering, in een lichte en zware (multifunctionele) variant, te onderscheiden van de effecten van bebouwing.
- Ga in op het broedsucces van weidevogels in de Bloemendalerpolder⁷ (een indicatie van het aantal jongen dat groot wordt per broedpaar, eventueel op basis van ervaringen in andere landbouwgebieden), omdat daarmee een beeld gegeven kan worden van de mate waarin ze werkelijk uit de voeten kunnen in de open restructuur van de alternatieven.

Landschap, cultuurhistorie, archeologie

- Beschrijf het effect van bebouwing, natuurontwikkeling en waterbeheer op de openheid van de polders (visueel in termen van uitzicht en planologisch in termen van onbebouwdheid).
- Geef aan wat de gevolgen zijn van de alternatieven op het concept van de van oudsher voorgestane lobbenstructuur van de Amsterdamse regio.
- Geef op kaart de begrenzing aan van de invloedssferen van de Stelling van Amsterdam en NHW, bijvoorbeeld de 'Verboden kringen' en de zichtrelaties tussen verdedigingswerken onderling en tussen verdedigingswerken en het te bestrijken gebied. Ga bij de effectbeschrijving niet alleen in op de effecten op verschillende gebouwde elementen, maar juist ook op het effect van alternatieven op de samenhang van deze elementen.
- Geef op kaart de belangrijkste cultuurhistorische structuren en beplantingen op het KNSF terrein⁸;
- Geef op kaart zicht op de archeologische verwachtingswaarden binnen het gebied, naast het al bekende bodemarchief⁹.

Luchtverontreiniging

Beschrijf de huidige luchtkwaliteit in het gebied evenals de autonome ontwikkeling daarin. Verwacht mag worden dat de toename van luchtverontreiniging door de autonome toename van wegverkeer (m.n. richting Almere) zo groot zal zijn dat deze niet gecompenseerd kan worden door maatregelen aan de bron (minder uitstoot door schonere motoren). Geef derhalve in het MER aan op welke wijze de effecten maximaal gemitigeerd kunnen worden¹⁰.

---

⁷ Zie ook de inspraakreactie (Bijlage 4, nr. 4) van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

⁸ Zie ook de inspraakreactie (Bijlage 4, nr 9) van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg.

⁹ Zie ook inspraakreactie (Bijlage 4, nr 20) van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek.

¹⁰ Zie ook de inspraakreactie van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directie Noord-Holland (Bijlage 4, nr 13).

Geef (rest)immissies van NO_x en fijn stof en hun effect op mensen, flora en fauna. De beoordeling moet plaatsvinden aan de hand van de grenswaarden voor de immissies van NO₂ en fijn stof (PM₁₀). De hieronder genoemde normen zijn afkomstig van vigerende regelgeving, gebaseerd op Europese richtlijnen.

Voor stikstofdioxide moet in het MER:

- op kaart worden aangegeven waar de grenswaarde voor het jaargemiddelde van 40 µg/m³ wordt overschreden en hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen er binnen dat overschrijdingsgebied liggen. Ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven¹¹;
- worden aangegeven hoe vaak per jaar de uurgemiddelde concentratie groter is dan 200 µg/m³ ¹².

Voor fijn stof (PM₁₀) moet in het MER:

- op kaart worden aangegeven in welk gebied de grenswaarde voor het jaargemiddelde van 40 µg/m³ wordt overschreden en hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen er binnen dat overschrijdingsgebied liggen: ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven;
- op kaart worden aangegeven tot op welke afstand van de weg de grenswaarde voor de 24 uurgemiddelde concentratie wordt overschreden; indien deze grenswaarde ten gevolge van het heersende achtergrondniveau altijd wordt overschreden, dient voor een representatieve afstand van de weg te worden vastgesteld hoe vaak de het daggemiddelde van PM₁₀ groter is dan 50 µg/m³.

Geadviseerd wordt in het MER in algemene zin de relatie tussen fijn stof (PM₁₀) en gezondheid te beschrijven.

Indien zou blijken dat bij één of meerdere alternatieven overschrijding van grenswaarden plaats vindt, ook al is dat toe te schrijven aan bijvoorbeeld het heersende achtergrondniveau, dan dient te worden aangegeven, welke maatregelen genomen kunnen worden om zoveel mogelijk te voldoen aan de grenswaarden¹³.

Besteed, gezien het aandeel vrachtverkeer op de A1, ook aandacht aan SO₂.

Woonklimaat

- Geef de toekomstwaarde en beheerbaarheid van de uiteindelijke configuratie van rood, groen en blauw;
- Geef de effecten van de toegankelijkheid van het buitengebied voor huidige en nieuwe bewoners met het oog op de barrières A1, spoor, ARK en Vecht.

---

¹¹ De luchtkwaliteitsnormen die het Besluit luchtkwaliteit gelden niet alleen voor woningen en gevoelige bestemmingen, maar ook voor de buitenlucht in het algemeen (zie uitspraak 200401178/1, 15 september 2004 van de Raad van State inzake Wegverbreding A2 Den Bosch-Eindhoven).

¹² Het is niet te verwachten dat dit uurgemiddelde overschreden zal worden. Hetzelfde geldt voor overschrijding van de grenswaarden voor benzeen, zwaveldioxide, koolmonoxide en benz(a)pyreen. Toch beveelt de Commissie aan het uurgemiddelde en de grenswaarden aan de orde te stellen in het MER, gezien de recente jurisprudentie. Dit kan kwalitatief.

¹³ Zie ook uitspraak 200308160/1, 12 mei 2004 van de Raad van State inzake A1 traject Hoevelaken - Barneveld.

7. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER

7.1 Vergelijking van alternatieven

Vergelijk de milieueffecten van het de alternatieven onderling én met de referentiesituaties. Betrek daarbij de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid.

7.2 Leemten in informatie

Beschrijf :

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit.

7.3 Evaluatieprogramma

De provincie Noord-Holland moet bij het besluit over de streekplanuitwerking aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden. Het verdient aanbeveling om in het MER al een aanzet te geven voor een programma van onderzoek, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

7.4 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen.

De Commissie vraagt speciale aandacht voor het gebruik van goed kaartmateriaal met goed leesbare topografische namen en voorzien van een duidelijke legenda.

7.5 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet zelfstandig leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- een beschrijving van de alternatieven w.o. het mma, zowel in woord als op kaart;
- de vergelijking van de effecten van alternatieven en eventueel het voorkeursalternatief;
- en belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Herontwikkeling Bloemendalerpolder/KNSF

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 21 september 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

■ Gedeputeerde Staten		PROVINCIE	
Datum	21 SEP. 2004	Ons kenmerk	2004-40010
Onderwerp	Startnotitie Bloemendalerpolder/KNSF		
Commissie voor de mer Postbus 2345 3500 GH Utrecht		 Commissie voor de milieu-effectrapportage	Bezoekadres Florapark 7 Haarlem
		ingekomen : 1 OKT. 2004	Postadres Postbus 123 2000 MD Haarlem
		nummer	Tel (023) 514 3143
		dossier 1471-1+2	Fax (023) 514
		kopie naar : HC/bib1	
Afdeling	Economie, Landbouw en Milieu	Bijlage(n)	1
Behandeld door	A.A.C. Schout	Telefoon	(023) 514 3873
E-mail	schouta@noord-holland.nl	Uw kenmerk	VERZONDEN
30 SEP 2004			
Geachte heer / mevrouw,			
Overeenkomstig het bepaalde in artikel 7.12 Wet milieubeheer doen wij u toekomen de Startnotitie MER Bloemendalerpolder/KNSF voor de ruimtelijke herontwikkeling van de Bloemendalerpolder/KNSF. Wij hebben de Startnotitie MER 21 september 2004 vastgesteld.			
Het voornemen voor herontwikkeling omvat de bouw van 3700 tot 3900 woningen, 10 ha kantoren en bedrijven en de inrichting van 210 ha voor natuur, water en recreatie. In de streekplanuitwerking voor de Bloemendalerpolder/KNSF zal de provincie de ruimtelijke reservering van de verschillende functies vastleggen. De inrichting van de Bloemendalerpolder/KNSF wordt daarna verder uitgewerkt in bestemmingsplannen.			
Ten behoeve van de besluitvorming over de streekplanuitwerking maakt de provincie een milieueffectrapport (MER). Dit MER dient ook als basis voor de besluitvorming over de bestemmingsplannen. Indien noodzakelijk zal voor de bestemmingsplannen een aanvullend milieueffectrapport worden opgesteld. De Startnotitie MER Bloemendalerpolder/KNSF ligt vanaf 4 oktober ter inzage			
Internet: www.noord-holland.nl Email: post@noord-holland.nl			

Wij verzoeken u met inachtneming van de in de wet bepaalde termijn ons van advies te dienen met betrekking tot de richtlijnen voor de inhoud van het MER.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten
van Noord-Holland,

provinciesecretaris.

H.W.M. Oppenhuis de Jong

voorzitter.

H.C.J.L. Berghouts

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 188 d.d. 30 september 1004

STARTNOTITIE MILIEUEFFECT- RAPPORTAGE (MER) HERONTWIKKELING BLOEMENDALERPOLDER/KNSF

Op 21 september 2004 hebben Gedeputeerde Staten van Noord-Holland de Startnotitie MER Bloemendalerpolder/KNSF vastgesteld.

De provincie Noord-Holland onderzoekt momenteel de mogelijkheden voor de ruimtelijke herontwikkeling van de Bloemendalerpolder/KNSF. Het plangebied ligt in de gemeenten Muiden en Weesp. De provincie onderzoekt de mogelijkheden voor de herontwikkeling van het gebied Bloemendalerpolder/KNSF. Het gaat hier in totaal om 4500 woningen. De MER richt zich op de bouw van 3700 tot 3900 woningen in het buitengebied, 10 hectare kantoren en bedrijven en de inrichting van 210 hectare voor natuur, water en recreatie. De resterende 600 à 800 woningen komen via binnenstedelijke verdichting tot stand en worden niet in het MER betrokken. In de streekplanuitwerking voor de Bloemendalerpolder/KNSF zal de provincie de ruimtelijke reservering van de verschillende functies vastleggen. De inrichting van de Bloemendalerpolder/KNSF wordt verder uitgewerkt in bestemmingsplannen.

Met het uitbrengen van de Startnotitie starten Gedeputeerde Staten van Noord-Holland een studie die resulteert in een milieueffectrapport (MER) over de herontwikkeling van de Bloemendalerpolder en het KNSF-gebied. De Startnotitie geeft informatie over de achtergrond, de aard, en de omvang van de voorgenomen activiteiten. Tevens worden in de Startnotitie de mogelijke alternatieven beschreven en wordt (globaal) uitgelegd welke milieueffecten zullen worden onderzocht. Het milieueffectrapport wordt door Gedeputeerde Staten betrokken bij de besluitvorming over de streekplanuitwerking. Dit milieueffectrapport dient ook als basis voor de (toekomstige) besluitvorming door de gemeenten over de bestemmingsplannen. Indien noodzakelijk zal voor de bestemmingsplannen een aanvullend milieueffectrapport worden opgesteld.

Ter inzage legging
Vanaf 4 oktober 2004 ligt de Startnotitie MER Bloemendalerpolder/KNSF voor de duur van 4 weken ter inzage. De Startnotitie doorloopt een procedure overeenkomstig de Wet milieubeheer. Op grond daarvan kunt u tot en met 31 oktober 2004 uw mening over de inhoud van de Startnotitie kenbaar maken.

U kunt de Startnotitie, tijdens kantooruren, inzien:

- op het gemeentehuis van de gemeente Muiden, Het Anken 2 te Muiden
- bij de Openbare Bibliotheek, gevestigd in "de Kazerne", Kazernestraat 10 te Muiden;
- in het informatiecentrum van het Stadhuis van de gemeente Weesp, Nieuwstraat 41 te Weesp;
- bij de Openbare Bibliotheek, Oudegracht 67 te Weesp;
- op het Stadsdeelkantoor van Zuidoost, bij de informatiebalie Bijlmerplein 79 te Amsterdam-gemeente Diemen, D.J. den Hartoglaan 1 te Diemen;
- in de burgerleeszaal van het raadhuis van de gemeente Hilversum, Raadokpark 1 te Hilversum;
- bij de gemeente Naarden, Raadhuisstraat 2 te Naarden;
- bij de Openbare Bibliotheek, Van Limburg Stirumstraat 2 te Naarden;
- bij de gemeente Wijdemeeren, Rading 1 te Hilversum;
- bij de bedrijfsbibliotheek van de provincie Noord-Holland, Houtplein 33 te Haarlem.

Indien nodig kan op verzoek de Startnotitie MER Bloemendalerpolder/KNSF ook buiten kantooruren ingezien worden.

Uw mening
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland nodigen u uit om uw opmerkingen te maken over de Startnotitie MER. U kunt dit schriftelijk doen. Uw reactie dient u uiterlijk 31 oktober 2004 te sturen naar:
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, t.a.v. de heer P.G.J.M. Veldhuis, Postbus 3007, 2001 DA Haarlem

Wat gebeurt er met uw reactie
Alle reacties worden gebundeld en doorgezonden naar de Commissie voor de milieueffectrapportage. Deze Commissie adviseert Gedeputeerde Staten over de richtlijnen voor de inhoud van de milieueffectrapportage. Mede op basis van dit advies en de binnengekomen opmerkingen stellen Gedeputeerde Staten vervolgens de richtlijnen vast. Deze richtlijnen vormen het vertrekpunt voor het opstellen van het Milieueffectrapport (MER). Op dit MER kunt u te zijner tijd wederom inspreken.

Meer informatie
Voor inlichtingen over de inspraakprocedure en andere mondelinge informatie kunt u contact opnemen met:
- P.G.J.M. Veldhuis (voor de inhoud) tel: 023 514 33 23
- A.A.C. Schout (voor de MER-procedure) tel: 023 514 38 73

Informatie over het project Bloemendalerpolder/KNSF is ook op internet te vinden onder <http://www.noord-holland.nl>.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Besluit: Streekplanuitwerking

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11

Activiteit: de ruimtelijke reservering voor een aantal functies op de locatie Bloemendalerpolder/KNSF , bestaande uit:

- de bouw van 4500 woningen
- 10 ha kantoren en bedrijven;
- de inrichting van 210 ha voor natuur, water en recreatie.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 30 september 2004

richtlijnenadvies uitgebracht: 6 december 2004

Bijzonderheden: Het MER moet niet alleen de noodzakelijke informatie geven voor de streekplanuitwerking maar moet ook als basis kunnen dienen voor de besluitvorming over daaropvolgende bestemmingsplannen. Met deze m.e.r. procedure wordt ook voldaan aan de sinds 21 juli 2004 van kracht zijnde verplichting op basis van de EU richtlijn voor Strategische Milieubeoordeling om een milieubeoordeling uit te voeren voor plannen die een kader scheppen voor toekomstige m.e.r. activiteiten.

De Commissie geeft in haar advies de volgende hoofdpunten voor het MER:

- De ruimtelijke en milieuarargumenten (grijs milieu, natuur, landschap en water) voor de keuze van de Bloemendalerpolder/KNSF ten opzichte van andere potentiële locaties in Noord-Holland Zuid;
- De onderbouwing van de verdeling van de 3700-3900 woningen in het buitengebied over 1500-1700 woningen op het KNSF terrein, 1000 woningen bij station Weesp en 1000-1400 woningen in de Bloemendalerpolder/Gemeenschapspolder;
- Het ontwikkelen van alternatieven waarbij, gegeven de integrale taakstelling en uitgaande van de lagenbenadering, de kwaliteiten van het gebied richtinggevend zijn voor de situering van woningen in deelgebieden; met speciale aandacht voor de manier waarop ingespeeld wordt op de voor bebouwing ongunstige bodem- en watersituatie;
- De wijze van de ontsluiting van het gebied (aantakmogelijkheden op de bestaande hoofdassen) met de verkeerskundige gevolgen op hoofdwegen en het onderliggende wegennet;
- De effectbeschrijving voor water, bodem, luchtverontreiniging, natuur, landschap/cultuurhistorie/archeologie, verkeer en vervoer en daaraan gekoppelde geluideffecten en de sociale effecten/woonklimaat.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. E.J. Brans

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

drs. H.J.B.A. van Kessel

ir. J.E.M. Lax

drs. A. van Leerdam
ir. E.A.J. Luiten

Secretaris van de werkgroep:
ir. V.J.H.M. ten Holder

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20040330	Projectbureau IJburg	Amsterdam	20041103
2.	20040708	Klankbordgroep Muiden	Muiden	20041103
3.	20040709	Milieufederatie Noord-Holland	Zaandam	20041103
4.	20040912	Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken	Muiden	20041103
5.	20040818	WLTO Gooi en Vechtstreek	Weesp	20041103
5a.	20040826	Kamer van Koophandel	Hilversum	20041103
6.	20041029	Gemeente Muiden	Muiden	20041103
7.	20041004	Gemeente Weesp	Weesp	20041103
8.	20041027	Mw. E.A.A. van Wees en mw. W.M. Blom-van Wees	Amersfoort	20041103
9.	20041021	Rijksdienst voor de Monumentenzorg	Zeist	20041103
10.	20041028	Tuindersvereniging West Batterij Muiden	Muiden	20041103
11.	20041027	VNO-NCW West	Rijswijk	20041103
12.	20041025	Kamer van Koophandel	Amersfoort	20041103
13.	20041026	Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directie Noord-Holland	Haarlem	20041103
14.	20041028	Stichting Behoud Vesting Muiden	Muiden	20041103
15.	20041021	NUON	Arnhem	20041103
16.	20041029	Gewest Gooi en Vechtstreek	Bussum	20041103
17.	20041029	Milieufederatie Noord-Holland	Zaandam	20041103
18.	20041101	Klankbordgroep Muiden	Muiden	20041103
19.	20041029	WLTO	Haarlem	20041103
20.	20041029	Rijksdienst voor Oudheidkundig Onderzoek (ROB)	Amersfoort	20041103
21.	20041028	MKB Nederland	Delft	20041103
22.	20041028	Fractie Partij van de Arbeid, afdeling Muiden/Muiderberg	Muiderberg	20041117
23.	20041101	De Vries & van de Wiel milieutechniek	Schagen	20041117
24.	20041103	Sportcombinatie Muiden	Muiden	20041117
25.	20041101	H. van Wijngaarden	Weesp	20041117
26.	20041109	Bedrijvenvereniging IVW Weesp	Weesp	20041117

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Herontwikkeling Bloemendalerpolder/KNSF

De provincie Noord-Holland heeft het voornemen om in een streekplanuitwerking de ruimtelijke reservering voor een aantal functies in de Bloemendalerpolder/KNSF vast te leggen. Het voornemen bestaat uit:

- de bouw van 4500 woningen, waarvan 3700 tot 3900 woningen in het buitengebied en 600 tot 800 woningen via binnenstedelijke verdichting;
- 10 ha kantoren en bedrijven;
- de inrichting van 210 ha voor natuur, water en recreatie.

Voor de besluitvorming over de streekplanuitwerking wordt de m.e.r. procedure doorlopen. Het milieueffectrapport (MER) moet ook als basis kunnen dienen voor de besluitvorming over daaropvolgende bestemmingsplannen. Met deze m.e.r. procedure wordt tevens voldaan aan de sinds 21 juli 2004 van kracht zijnde verplichting op basis van de EU richtlijn voor Strategische Milieubeoordeling om een milieubeoordeling uit te voeren voor plannen die een kader scheppen voor toekomstige m.e.r. activiteiten.

ISBN 90-421-1431-2